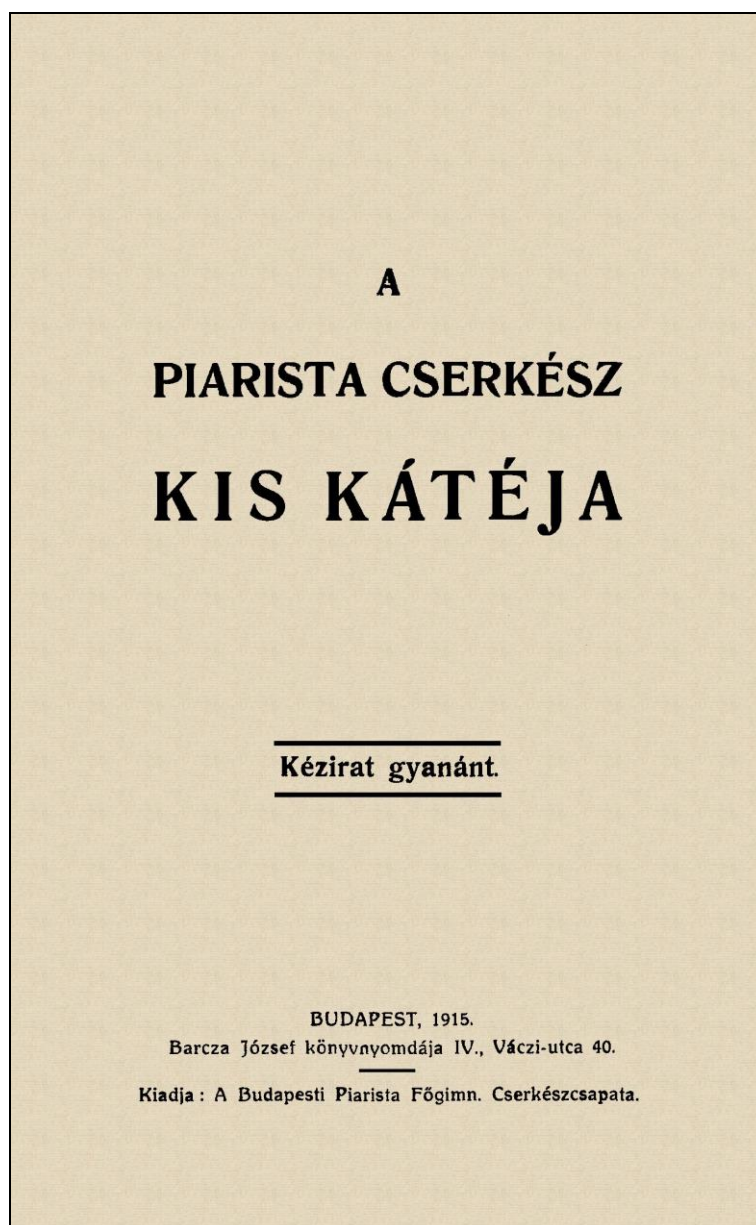

[Sík Sándor]

A piarista cserkész kis kátéja

Mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

[Sík Sándor]:
A piarista cserkész kis kátéja

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet 1915-ben jelent meg a Budapesti Piarista Főgimnázium Cserkészcsapata kiadásában, szerző megjelölése nélkül.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezető.....	4
1. Fölvétel, kiképzés	5
2. Fogadalom.....	6
3. A csapat szervezete	7
4. Őrsi óra és csapatösszejövétel.....	8
5. Tagsági díj, testvériségi alap.....	9
6. Cserkésznotesz.....	10
7.Cserkész-igazolvány	11
8. A cserkész törvény	12
9. A cserkész napi kötelességei.....	13
10. Mindennapi testgyakorlat.....	14
11. Cserkészimádságok.....	15
12. Iskolai mentők és bizalmi férfiak.....	16
13. Jelentéstétel. Szolgálat	17
14. A jelölt-próba	18
15. A II. osztályú próba.....	19
16. Az I. osztályú próba	21
17. A különpróbák	23
18. Próbatétel és ismétlés.....	25
19. A cserkészruha	26
20. Fölszerelés.....	27
21. Jelvények.....	28
22. Élelmiszerek.....	29
23. Jelek	30
24. Vezényszavak	31
25. Kirándulás	32
26. Felfüggesztés, kilépés, felmentés, újra való felvétel.....	33
27. Becsületbíráóság.....	34

Bevezető

Fiúk, ezt a kis füzetet azért adjuk a kezetekbe, hogy minden gyakorlati cserkész tudnivaló a kezetek ügyében legyen. Ami szükséges adat a kátében benne nincs, benne kell lennie cserkésznotesztokban.

De ez a káté gyakorlati célra készült: A legfőbb dolog nincsen benne. Nincs benne, hogyan kell emberré, igaz, jellemes, egész, magyar férfiúvá lenni. Adunk erre nektek útmutatást, segítséget bőven, őrsi órán, csapatösszejövetelen, táborban, beszélgetéskor, – de magát ezt a nagy önművelő munkát magatoknak kell elvégeznetek. És ez a legfőbb és legigazabb cserkészmunka. A káté ennek a munkának a kereteit adja meg.

Légy résen!

Budapest, 1915. szeptember.

A parancsnokság

1. Fölvétel, kiképzés

Cserkész csak III-os vagy magasabb osztályú tanuló lehet. III-osok csak a II. félévben. Fölvételre csak az számíthat, akinek hittanból legalább kettőse, magaviseletből pedig egyese van, (vagy megígéri, hogy az lesz) és egy tárgyból sem bukott.¹ A csapatba való belépésre szeptember és január első három vasárnapján délelőtt a vezető tanár-parancsnoknál kell jelentkezni. A belépni szándékozó fiú és szülője nyilatkozatot ír alá, melyben a próbaidőre való felvételt kéri, illetve megengedi és a köteleességeket vállalja.

A próbaidőre való fölvételről, a tanárok és az illető osztályba járó cserkészek meghallgatása után, a csapattanács dönt. A döntést a parancsnok az utolsó jelentkezési naptól számított 8 nap múlva adja a jelöltek tudtára és igazolványt állít ki számukra a próbaidőre való felvételtől.

Akinek jelentkezését a csapat elfogadta, *jelöltté* lesz. Ez még nem cserkész, tehát sem cserkészruhát, sem cserkészjelvényt nem viselhet. A jelölt kiképzés céljából *jelölt-őrsbe* kerül és köteles hetenként pontosan megjelenni *őrsi óráján* (1–1 1/2 óra). A kiképzés kb. 2 hónapig tart. Ezalatt a jelölt megismerkedik a cserkész törvényekkel és azok szellemével, elsajátítja a cserkészethez szükséges legelemibb tudnivalókat. A próbaidő vége felé leteszi a jelölt- és a II. oszt. próbát. A csapatba belépő idősebb fiúk kiképzése nem történik a fiatalabb jelöltekkel együttesen. Módjáról a parancsnok esetről-esetre intézkedik.

¹ A káté írásakor az egyes volt a legjobb osztályzat. Az akkori iskolatípus szerint a négy elemi osztály után következett a nyolc osztályos gimnázium (PPEK).

2. Fogadalom

A jelölt minden (iskolai-, cserkész- és egyéb) kötelességét igen komolyan veszi és úgy viselkedik, mint jövőendő cserkészhez illik. Ha kb. 4 hónapi próbaidő alatt tanúságot tett arról, hogy a cserkésztestvényt meg tudja tartani, fogadalmat tehet. Ezt azonban gondolja meg jól, mert aki fogadalmát meg nem tartja: becsületét veszti.

A fogadalomtétel *külső formája* a következő: A cserkészek négyszög alakban állanak fel. A fogadalmat tevő jelöltek a parancsnoksággal és a csapatzászlóval szemben állanak fel a négyzetben belül, a bot előttük földbeshúrvá, vagy lefektetve; a kalap a boton, vagy a bal karjukon. Vezényszó: Vigyázz! A vezető-tiszt jelenti a parancsnoknak, hogy a névszerint felsorolt jelöltek le óhajtják tenni a fogadalmat. A parancsnok röviden beszél a fogadalom jelentőségéről. Vezényszó: Tisztelegj! A parancsnok olvassa a fogadalom szövegét, amit a jelöltek utána mondanak. Vezényszó: Vigyázz! Előlépnek azok az őrvezetők, akiknek őrsébe fognak tartozni a jelöltek, és a parancsnokkal együtt sorban a jelöltek elé lépnek. A parancsnok a jelölt fejére teszi a kalapot, kezét fog vele, az őrvezető pedig kezébe adja a botot, kezét fog vele. A jelölt a bottal tisztelegve áll, míg valamennyien meg nem kapták a botot és a kalapot. Ezután az új cserkészek őrsükhöz mennek, annak minden egyes tagjával kezét fognak és a sorba lépnek. Vezényszó: Vigyázz! Himnusz. A fogadalommal a jelölt cserkészsé, véglegesen a csapat tagjává lesz és igazolványt kap.

A fogadalom szövege

„Becsületemre fogadom, hogy teljesítem kötelességeimet, melyekkel
Istennek, koronázott királyomnak és hazámnak tartozom;
minden lehetőt megteszek, hogy másokon segítsek, áldozat árán is;
ismerem a cserkésztestvényt és engedelmeskedem neki;
mindezt fogadom egy évre.”

A fogadalmat a csapat minden szeptemberben közösen megújítja. Ennek a módja: Felállás négyszögbe. Vezényszó: Vigyázz! A vezető tiszt jelenti, hogy kik akarnak fogadalmat újítani. A parancsnok néhány szót mond a fogadalomról, aztán kérdezi: „Akarjátok e megújítani fogadalmatokat?” Felelet: „Akarjuk!” Vezényszó: Tisztelegj! A parancsnok olvassa a szöveget, a fiúk utána mondják. Himnusz.

3. A csapat szervezete

A csapat élén áll a parancsnokság: a vezető tanár-*parancsnok*, a cserkészmunkában résztvevő *tanár tisztek*, az intézet volt tanítványaiból kikerülő *tisztek*, a VII–VIII. osztályos *diáktisztek*. A vezetőség másik szerve a csapattanács, mely az előzőkből és az őrsvezetők közül áll. A csapattanács tagjaiból kerül ki a tisztikar. Az egyes tisztek és munkakörük a következő:

Kiképző-tiszt. (Rendesen maga a parancsnok.) Intézi a jelöltkiképzést. A jelöltek minden dologban hozzá fordulnak.

Vezető tiszt. A parancsnok helyettese. A csapatot érdeklő minden dologról tud. Hozzá kell fordulni a próbák ügyében és minden olyan ügyben, ami más tisztre nem tartozik.

Segéd-tiszt. A csapat adminisztrációját intézi. Kezeli az igazolvány- és jelvény-ügyeket, az irattárt és a játékok ügyeit. Kifelé képviseli a csapatot, illetőleg a parancsnokot.

Műszaki biztos. A műszaki munkákat végzi és a javításokról gondoskodik. A felszerelések ellenőre és a műszaki felszerelések raktárosa.

Egészségügyi biztos. Hozzá tartozik az első segítségnyújtás, az ebben való kiképzés ügye, a mentőfelszerelés, a tábori és kirándulási egészségügy.

Főszakács. Hozzá tartoznak a bevásárlási, konyhafelszerelési, főzési és ételkészítési feladatok.

Könyvtáros.

Jegyző. A csapatnapló vezetője.

Pénztáros. A tagsági díjak, segélyek és a testvériségi alap kezelője.

A piarista csapat csak egy csapat, akárhány őrsből áll. Az első őrs mindig az *öregek őrse* vagy *örsei*. Tagjai olyan (VI.), VII., VIII-os 1. Oszt. cserkészek, akik legalább 5 külön próbát letettek (hármat maguk választhatnak, kettőt a parancsnokság jelöl ki) és a parancsnokságtól eléjük szabott feladatot elvégezték. Őrsvezetője tiszti, tagjai őrsvezetői rangban vannak, de az utóbbiak ezek jelvénye nélkül. Őrsi óráját a maga választotta időben, helyen és programmal teljes önállósággal tartja, a parancsnok ellenőrzése mellett. A legnehezebb feladatokat hagyományos ambícióval vállalja és ügyességgel végzi. A *középső őrsök* tagjai fogadalmat tett 2. oszt. cserkészek. A *jelölt őrsökben* a jelöltek töltik próbaidejüket. Egy őrs tagjainak száma 4–10. Élén áll az őrsvezető (kinevezi a parancsnokság), legalább V-es és 1. oszt. cserkész. Helyettese a kinevezett segédőrsvezető.

A piarista csapat minden más cserkészcsapattal összhangban és testvériségben működik, de minden csapattól, személytől, egyesülettől, központtól független. A parancsnokság ellenőrző hatósága a főimn. igazgató. A csapat jele: B. K. G. (Budapesti Kegyesrendi Gimnázium.)

4. Őrsi óra és csapatösszejövetel

A fogadalom letétele után az új cserkész a középső őrök valamelyikébe kerül. Az őrök hetenként egyszer őrsi órára gyűlnek össze. Ezeken egy-egy tiszt ellenőrzésével és az őrvezető vezetésével az I. oszt. és különpróbákra készülnek, erkölcsi és praktikus megbeszélésekben vesznek részt. A cserkész, illetve a jelölt pontosan megjelenik az őrsi óra helyén. Ha korán érkezik, csendben és rendben vár. Mikor az őrsi óra kezdődik, mindenki elfoglalja kijelölt helyét és közösen elvégzik az imádságot (l. [Cserkészimádságok](#)). Azután az őrvezető beírja az őrsi naplóba a hiányzókat. Átismétli az előző őrsi óra anyagát, majd áttér az őrsi óra tárgyára. A szoros értelemben vett program után a cserkészek elvégzik esetleges jelenteni valójukat, beszámolnak tapasztalataikról, beszélgetnek. Az őrsi óra imádsággal és tisztelegéssel végződik. Ha őrsi óra alatt tanár vagy tisztlátogató érkezik, vezényszóra az egész őr tiszteleg, ha más, csak az őrvezető. Ha gyakorlati bemutatások vannak, vigyázni kell, hogy sem a padokon, vagy az asztalokon, sem a padlón vagy a táblán semmi nyom ne maradjon. Az őrsi óráról való hiányzást föltétlenül igazolni kell a vezető tisztnél, ha csak lehetséges, előre kell jelenteni. Az őrvezető gondoskodik, hogy a hiányzó is megtanulhassa, amit az őrsi órán végeztek. Aki az őrsi óráról gyakrabban hiányzik, cserkész nem lehet. Aki az őrsi órán rendetlenkedik, az őrvezető kiutasíthatja (ezt be is jegyzi az őrsi naplóba), a rendetlenkedő pedig a legelső alkalommal jelentkezik a parancsnoknál. Az őrsi órán (ha csak más rendelkezés nincs) nem szabad cserkészruhában megjelenni.

Minden 1–2 hónapban egyszer, valamely ünnepnapon csapatösszejövetel van, amit a táblán hirdetés jelez. Ezen a megjelenés éppoly kötelező, mint az őrsi órán. (Aki a megjelenésben akadályozva van, előre bejelenti a vezető tisztnek.) Program: Tisztelegés, imádság. Beszéd vagy magyarázat. Előadás, bemutatás, szavaltat. A csapatot érdeklő hírek közlése, stb. Imádság. Előadók elsősorban a tisztek, de lehet bármely cserkész is, akinek mondanivalója van, ha a parancsnoknál bejelentette.

5. Tagsági díj, testvériségi alap

A cserkész-tagsági díj 3 korona, fizetendő októberben. Aki a II. félévben lép be, 2 koronát fizet februárban. A tagsági díjat a jelöltek is fizetik. A tagsági díjakat a csapat a közös költségekre fordítja (sátor, konyha-, műszaki- és egészségügyi felszerelés, javítások, könyv, folyóirat stb.) A tagsági díj fejében a cserkész a fogadalomtételkor megkapja a kis kátét és a cserkész-jelvényt. Minden más jelvényt (első és második osztályú-, különpróba-, piarista-jelvény) mindenki maga szerzi be a segédtsztnél. Ha a jelöltet fogadalomtétel előtt elbocsátják, a kis kátét visszaadja.

A tagsági díjon kívül minden fiú, aki teheti, minden héten ad néhány fillért az őrsvezetőnek, ez pedig a pénztárosnak átadja. Ezekből a fillérekből, jóakarók, szülők, tanárok, stb. adományaiból és ünnepélyek jövedelmeiből tartja fenn a csapat a *testvériségi alapot*, amelyből szegénysorsú cserkészek tagsági díját, táborozási és kirándulási költségeit fedezi egészen vagy részben. Az erre igényt tartók esetről esetre a parancsnoknál jelentkeznek.

A kirándulások esetleges költségeit (vasút, villamos, hídpénz) mindenki maga fizeti. Az összeg kirándulás előtt a hirdető táblán olvasható.

6. Cserkésznotesz

Minden cserkész állandóan zsebében hord egy noteszt, melyben fel vannak jegyezve a következő adatok: név, lakás, születési hely és év – mióta cserkész? mely őrsökben szolgált? mely táborozásokon, szolgálatokon vett részt? – testi adatai (magasság, súly, stb.) – mihez ért? (nyelvek, sport, zene, ügyességek, szellemiek) – a jelölt, a II. és I. oszt. próbák pontjai (mindegyik után kis hely, hogy a tiszt igazolhassa a próbák letételét), – olyan szükséges adatok, amiket fejben tartani nem érdemes, – napi jótettek; – szolgálatok, őrsi órák, kirándulások, csapatösszejövetelek, mit tanult ezeken? – fegyelmi ügyek. Bele lehet írni elveket, tapasztalatokat, cserkészsnótákat, verseket és általában minden cserkész-dolgot. A noteszban 5-6 darab tiszta papírlap is van üzenetek és egyéb jegyzetek számára. A noteszt már a jelölt elkezd készíteni. A parancsnokság kívánságára a noteszokat be kell szolgáltatni.

7.Cserkész-igazolvány

A fogadalomtétel előtt egy héttel a jelölt bead a kiképző tisztnek egy jó arcképet (kb. vizitnagyságban). Ha nincsen fényképe, bejelenti és a csapat valamelyik fényképésze szívesen lefényképezi. A kép a nyak vagy mell magasságában alá van írva. A kész igazolványt a fogadalomtétel után kapja meg a segédtisztól.

Ha a cserkész cserkészruhában van és igazolásra szólítják föl, (csakis felnőtt vagy csapattiszt) megmondja csapatát és nevét. Ha kívánják, az igazolványt is megmutatja, de kezéből ki nem adja. Mielőtt azonban magát igazolná, udvariasan megkérdezi az igazolásra szólító nevét és csapatát. Az igazolványt állandóan hordani kell.

8. A cserkésztvörvény

1. *A cserkész becsületében mindig bízni kell. A cserkész mást mint igazat nem mond.*
2. *A cserkész hű vallásához, királyához, hazájához.* Nem emleget jogokat, hanem teljesíti velük szemben kötelességét, meggyőződésből, minden erejéből.
3. *A cserkész, ahol csak tud, segít.* Ilyenkor nem törődik a maga kényelmével, vagy biztonságával. Veszedelembe hidegvérű, gyors és önzetlen. Kötelességből, nem elismerésért vagy jutalomért segít. Nem mulaszt el egy napot sem, hogy ne tenne valami jót.
4. *A cserkész minden más cserkészt testvérének tekint, bármely valláshoz, nemzethez vagy társadalmi osztályhoz tartozik is.* Mindnyájan egy Atyának gyermekei, egy cél felé törekvő vándorok vagyunk.
5. *A cserkész másokkal szemben lovagias, gyöngéd, magával szemben szigorú.* Ismerni akarja magát, meg akar szabadulni hibáitól.
6. *A cserkész szereti az állatokat és növényeket.* Az állatok is Isten teremtményei és érző lények. Az állatokban és növényekben a cserkész Istenből clességét csodálja, és ok nélkül nem pusztít.
7. *A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.* Szülők, tanárok és feljebbvalók parancsa ellen kifogást emelnie csak akkor szabad, (szerény tisztelettel), ha a parancsot már teljesítette.
8. *A cserkész vidám és meggondolt.* Jókedvét a legnehezebb viszonyok közt sem veszíti el. Komoly dolgot nem üt el tréfával. Semmibe bele nem fog, míg jól át nem gondolta.
9. *A cserkész takarékos.* A takarékoságot fiatal korban kell megtanulni. Nemcsak azért kell takarékosnak lenni, hogy nekünk legyen, hanem azért is, hogy másokon segíthessünk.
10. *A cserkész testben-lélekben tiszta.* A testi tisztaság elhanyagolása nemcsak csúnya, hanem minden betegség forrása. A tiszta lélek a jellem és az erő alapja. Itt kell legjobban résen lenni. A cserkész irtózva kerül mindent, ami szennyes.

9. A cserkész napi kötelességei

Imádsággal, napi célkitűzéssel és testgyakorlással kezdi a napot. Délelőtt valamelyik későbbi tízpercben megnézi a hirdetőtáblát. Iskolai kötelességeinek minden erejéből iparkodik megfelelni. Résztvesz a tízperci örsi összejövetelen, örsi órán, csapatösszejövetelen. Teljesíti cserkészfeladatát (örsiórára, próbákra készül). Elvégzi a napi jótettet. Napját imádsággal és lelkiismeretvizsgálattal fejezi be.

10. Mindennapi testgyakorlat

Minden cserkész, minden nap (lehetőleg reggel) 10–15 percnyi testgyakorlást végez, még pedig a következő gyakorlatokból. Minden cserkész testi ereje és fejlettsége szerint A, B vagy C csoportba kerül. Az egyes gyakorlatok után levő számok elseje az A, másodika a B, harmadika a C csoportbelieknek szól.

1. Fejkörzés, jobbról balra (15, 20, 25). Balról jobbra (ugyanannyiszor).
2. Fejfordítás jobbról balra (4, 6, 8). Balról jobbra (ugyanannyiszor).
3. Vállmelés (26, 30, 40).
4. Karforgatás előlről hátra és fordítva (10, 12, 15).
5. Karmelés oldalt (15, 20, 25).
6. Könyök-hátraszorítás (8, 10, 14).
7. Kézkulcsolás hátul (8, 10, 14).
8. Karlökés: előre (15, 20, 25), oldalt (15, 20, 25), lefelé (15, 20, 25), fölfelé (4, 6, 8), hátra (4, 8, 12).
9. Kar-összezsapás. (8, 10, 14).
10. Kar-szétvetés (8, 10, 14).
11. Könyökforgatás (20, 30, 40).
12. Csuklóforgatás (15, 20, 30).
13. Ujj-hajlítás. (10, 12, 16).
14. Törzshajlítás: előre és hátra (10, 15, 20), oldalt (15, 20, 30).
15. Törzsfordítás (10, 15, 20).
16. Törzskörzés (10, 15, 20).
17. Törzsemelés (4, 8, 10).
18. Lábkörzés, jobb és bal lábbal (4, 6, 8).
19. Lábemelés jobb és bal lábbal (6, 10, 15).
20. Bokaforgatás jobb és bal lábbal (20, 25, 30).
21. Térdhajlítás és feszítés, jobb és bal lábbal (6, 8, 10).
22. Térdemelés, jobb és bal lábbal (4, 6, 10).
23. Guggolás, karlökéssel (10, 15, 20).
24. Kardobálás: előre és hátra (15, 20, 30), oldalt (15, 20, 30).
25. Fűrészelés (10, 15, 20).
26. Favágás (6, 10, 15).
27. Lábdobálás előre-hátra (10, 15, 20), jobbra-balra (10, 15, 20).

11. Cserkészimádságok

Őrsi óra (csapatösszejövetel) előtt:

Mindenható Úristen! Alázatos szívvel fordulok Tehozzád munkám kezdetén. Nagyratörők céljaim, de gyarló az én erőm. Kérlek azért, minden erőnek forrása, támaszd meg az én gyengeségemet. Tedd eredményessé munkámat, hogy azzal, amit tanulok, a Te dicsőségedet növelhessem és embertársaimnak javára lehessenek. Segíts meg, hogy jellemem épületét egyre magasabbra emeljem, szent igazságodtól és a becsülettől soha el ne tántorodjam. Amen.

Őrsi óra (csapatösszejövetel) után:

Hálát adok Uram az imént vett jókért. Erős a szándékom, hogy életadó tettek forrásai fakadjanak nyomukban. Add szándékomra áldásodat. Amen.

Táborban vagy nagyobb kiránduláson:

Reggel: Sík-Schütz Imádságoskönyv. 51. lap.

Este: Sík-Schütz Imádságoskönyv. 55. lap.

Evés előtt: Sík-Schütz Imádságoskönyv. 61. lap. („A te nevedben”)

Evés után: Sík-Schütz Imádságoskönyv. 62. 1ap. („Te táplálsz”)

12. Iskolai mentők és bizalmi férfiak

A parancsnok az egészségügyi biztos ajánlatára minden osztályban (IV–VIII.) két-három iskolai mentőt nevez ki, akik az osztályban esetleg előforduló baleseteknél első segítséget nyújtanak. Az alsóbb osztályok szükség esetén a hozzájuk legközelebb levő magasabb osztály mentőihez fordulhatnak. E mentőket az egészségügyi biztos képezi ki; a vizsga egyenlő értékű az I. oszt. próba megfelelő pontjaival. Rendelkezésükre áll egy külön e célra felszerelt mentőszekrény, amit csakis ők használhatnak.

Az egy osztályba járó cserkészek maguk közül egy-egy bizalmi férfit választanak. A bizalmi férfi osztálya cserkészeinek iskolai dolgait figyelemmel kíséri (felelések, hiányzások, rendetlenségek stb.) és a vezetőtisztnak időről-időre (megállapodás szerint) jelentést tesz róluk. Ha valaki becsületbe vágó vétséget követ el, a vétkest ő figyelmezteti; ha nem tudna róla, a tanúk az ő figyelmét hívják föl. Ha valamelyik cserkész hiányzik az iskolából, a bizalmi férfi ezt jelenti a vezetőtisztnak. Osztálytársai minden tekintetben megbíznak benne és bizalommal fordulnak hozzá.

13. Jelentéstétel. Szolgálat

Ha a cserkész feljebbvalójának valamit jelent, vigyázz-állásban megáll előtte, tiszteleg és röviden, értelmesen elmondja jelentését: Tisztelettel jelentem, hogy... stb. Ha valahova megbízásból, mint cserkész megy, bemutatkozik: „X. V. vagyok, a piarista cserkészcsapat tagja. Ebben és ebben az ügyben jövök.”

Mindenféle jelentés és elszámolás tintával írandó negyedív papírra. A papíron két oldalt két-két ujjnyi hely marad. Dátum, aláírás kiteendő.

Bárhol van a cserkész szolgálatban, elsősorban cserkészfeljebbvalóinak tartozik engedelmességgel. Ha olyan megbízást kap, melynek elvégzésére nincsen engedélye, vagy ami cserkészhez nem illő, ezt udvariasan, de határozottan megtagadja. Minden ilyen esetet a vezetőtisztnek kell bejelenteni. Erején felül álló dolgot nem vállal. A szolgálatokról elmaradni nem szabad. Ha a vállalt szolgálatot nem végezheti el, helyettest keres, ezzel együtt a vezetőtiszthez megy, és engedélyt kér az elmaradásra. Ha valaki megbetegszik, a bizalmi férfiú és a vezetőtiszt gondoskodik helyettesről. Ha más ok akadályozza, kötelessége a vezetőtisztnél igazolni elmaradását.

14. A jelölt-próba

Aki a jelölt-próbára jelentkezik:

1. Ismeri a jelszót, a cserkészzet célját, a cserkésztvényt és értelmezését. – A jelszó: Légy résen! A cserkészzet célja: egész emberek és jó polgárok nevelése. Ezt úgy éri el, hogy neveli a jellemet; a szabad természetben edzi a testet és fejleszti a gyakorlati ügyességet.

2. Ismeri a kis magyar címert, a magyar, osztrák, német és török lobogót, a magyar-osztrák hadi és kereskedelmi lobogót. (Ezeket és minden olyan tudnivalót, ami a kátében benne nincs, az őrsi órákon előadásból kell megtanulni.)

3. Ismeri az egyszerű kettős hurkot, az ívelt kettős hurkot, a halászcsumót, a duplacsomót, a szorító nyolcast.

4. Ismeri a piarista cserkész kis kátéjának a jelöltekre, kirándulásra, fegyelemre, vezényszavakra, tisztelgésre és a cserkésznoteszre vonatkozó részeit.

15. A II. osztályú próba

Aki a II. osztályú próbára jelentkezik:

1. Ismeri a morse-ábécét, a cserkészjeleket, a síp- és kürtjeleket, tud bánni a morsezászlóval és a síppal. A morse ábécé:

a	. –
á	. – – . –
b	– . . .
c	– . – .
d	– . .
e	.
é	. . – . .
f	. . – .
g	– – .
h	
i	. .
j	. – – –
k	– . –
l	. – . .
m	– –
n	– .
o	– – –
ö	– – – .
p	. – – .
r	. – .
s	. . .
t	–
u	. . –
ü	. . – –
v	. . . –
y	– . – –
z	– – . .

(A többi morse-jeleket, a síp- és kürtjeleket később.)

2. Ismeri az első segítségnyújtás elemeit. (Ami a mentők fali tábláján van.)

3. Ismeri a világtájakat, a szélrózsa irányait; meg tudja állapítani az északi irányt: iránytűvel, órával, a csillagokból, a nap állásából. Be tudja állítani a térképet.

4. Tud egyszerű tűzhelyet készíteni (kövekből, 4, 3, 1 botból), szabadban tüzet gyújtani és ezen a tűzön húst sütni, teát készíteni, szalonnát pirítani; ismeri a tűzgyújtásnál alkalmazandó óvatossági rendszabályokat, tud fát vágni, mosogatni.

5. Követ egy nyomot 30 perc alatt egy kilométernyire és egy, 1 percig figyelt kirakatról lehetőleg pontosan elmondja, mi volt benne – vagy 24 jól csoportosított apróbb tárgyból egy percnyi figyelés után legalább 16-ra visszaemlékezik. (Kim-játék).

6. Tudja, hol van legközelebb lakásához orvos, rendőr-őrszoba, tűzjelzőállomás, telefon, bérkocsiállomás, gyógyszertár. Tudja a közelben haladó villamosok számait és menetirányait.

Ismer lakása körül 300 méter körzetben minden utcát. Ismeri a város beosztását, nevezetesebb helyeit, középületeit, a pályaudvarokat és a főbb vonat-irányokat, a bérkocsi- és autotaksát.

7. Megtesz 1 1/2 km utat 10–12 perc alatt (sem több, sem kevesebb!) cserkészmenetelésben (40 lépés futás, 40 lépés rendes lépés), teljes fölszereléssel.

8. Ismeri a piarista kis kátét.

16. Az I. osztályú próba

Aki az I. osztályú próbára jelentkezik:

1. Úszik 50 métert álló vízben.
2. Ismeri az összes morse-jeleket, zászlóval fölvesz és lead percenként 16 betűt. Tud lámpával, síppal jelezni.

ä	. - . -
ch	- - - -
ny	- - . - -
q	- - . -
w	. - -
x	- . . -
1	. - - - -
2	. . - - -
3	. . . - -
4	 -
5	
6	-
7	- - . . .
8	- - - . .
9	- - - - .
0	- - - - -
pont	
kérdőjel	. . - . .
fölhívás	- . - . -
kész	- . -
tévedés vagy megszakítás	
Értem (a szó után)	egy kör
Távirat vége	három kör
Nem értem (vagy hibásan jeleztem, újra kezdem)	
Zászlónál szóvég	a zászlót előre lehajtjuk
Síp- vagy lámpajelzésnél a távirat vége (sk)	. . . - . -
Síp- vagy lámpajelzésnél: értem	egy hosszú fütty vagy fény

3. Ismeri az első segítségnyújtás elemeit (előadásból kell megtanulni).
 4. Ismeri a legfontosabb térképeket (1. a fali táblát). Tud vázlattérképet és látrajzot készíteni.
 5. Csinál valami ipari (tehát nem műkedvelő) munkát, vagy felfűrészel és összehasogat egy hasáb fát.
 6. Ismeri az álló hurkot és a rövidítő kötést, tud köteleket egymásba fonni, csomagolni, dugót lekötöni.
 8. Bemutatja 2 hónapon át szabályszerűen vezetett pénztári naplóját.
 9. Ismeri és bejárta Budapest környékének kiránduló helyeit, a hozzájuk vivő legrövidebb gyalogos utat és közlekedési eszközöket. (Farkasvölgy, Svábhegy, Jánoshegy, Hármashatárhegy, Pálvölgy, Húvösvölgy, Zugliget, Mária-Remete, Aquincum, Gödöllő).
- Ismeri a várost környékező falvakat és közlekedési viszonyait, ezeknek és magának Pestnek

népességét, nyelvét, a gyárak, parkok elhelyezését, egyes várospolitikai kérdéseket (előljáróság, községi adó, illetőség, rendőrség, igazolványok kiállítása, záróra, vám stb).

10. Ismeri Magyarország politikai földrajzát és az egyesített és a közös címet.

11. Távolságot 66 lépésig 12% tévedéssel becsül, ezen felül 25%-kal. A súly-, köbtartalom- és magasságbecslésben szintén nem téved többet 25%-nál.

12. Tábori tűzön tud készíteni paprikás krumplit, pörköltet, rántott levest, rántottát, kemény és lágy tojást, Maggi-levest, makarónit.

17. A különpróbák

Mikor a középső őrök az I. osztályú próbával készen vannak, szabadon választott különpróákra készülnek. Ilyenek:

1. *Bevásárló-próba.* Tudni kell a cserkészéletben szükséges valamennyi árú (ruhaszövet, vászon, élelem, turistafelszerelés, vasárú, edény, szekrény, bútor, szerszám, térkép, papirosok) lehetőleg budapesti ill. hazai jó és olcsó beszerzési helyeit és árait. Tudni kell írásban is megrendelést tenni, nyugtát, szállító- és fuvarlevelet, utalványt, pénzeslevelet írni.

2. *Lakatos-próba.* Tudni kell lágyan forrasztani, kulcsot reszelni, zárat, lakatokat kinyitni, javítani, szerszámot nyelére erősíteni.

3. *Szabó-próba.* Tudni kell inget, nadrágot, sátrat foltozni, gépen varrni, hátizsákot, oldalzsákot varrni, ruhából foltot kivenni, gombot felvarrni, patentgombot kezelni.

4. *Asztalos-próba.* Tudni kell készíteni: ládát, padot, asztalt, tábori latrina felsőrészét, sátorcöveket. Ismerni kell a fontosabb fafajákat (fenyő, nyár, bükk, tölgy, szil, akác). Tudni kell szerszámokat élesíteni, nyelet faragni, ládába pakolni.

5. *Fényképész-próba.* Tudni kell bánni lemezzel, sík- és tekercs-filmmel, előhívót és más folyadékot készíteni, magnéziumnál fényképezni, kopírozni, minden fajta papírra, fényképet nagyítani. Ismerni kell a fényképezőgép szerkezetét.

6. *Villamossági próba.* Ismerni kell és javítani is tudni a gyenge áramú berendezések közül a villamoscsengőt, villamoslámpát, cserkésztelefont, ezeket felszerelni, akkumulátort tölteni, tudni, mi az ellenállás, rövidzárlat, kontaktus, szigetelő, volt, ampére; ismerni és kezelni a Rumkorff-induktort.

7. *Irodai próba.* Tudni kell írógépelni és Roneot kezelni, levelet, jelentést, kérvényt, nyugtát, átvételi elismervényt fogalmazni, telefonálni, postai munkát végezni (ajánlott levél, levél, expressz-levél, sürgöny, utalvány, pénzeslevél), pénztárt kezelni, pénztári naplót vezetni, sztenografálni.

8. *Ezermester-próba.* Tudni kell üvegbe belecsúszott vagy beleragadt dugót kivenni, parafadugót lekötni, Auer-égőt tisztítani, acetylén-lámpát kezelni, konzervet nyitni, szíjat varrni, ceruzát szabályosan hegyezni, foltot tisztítani (ruhából, bútorból), cipőt tisztítani, puskát tisztítani, falba szeget verni, kulacsot levarrni, késsel jól faragni (cöveket, kanalat stb.). Minél több apró ügyességhez kell érteni (ragasztó anyagok stb.).

9. *Könyvkötő-próba.* Tudni kell keményítőt, csirízt, dextrint, enyvvet készíteni, könyvet kötni, fűzni és ározni, hozzá táblát készíteni (félvásznat is), térképet, fényképet felragasztani, füzetet, papírdobozt készíteni.

10. *Házimunka-próba.* Tudni kell vixelni, mosogatni, törölgetni, mosni, vasalni, lámpát tisztítani, takarítani, ágyazni, szőnyeget porolni, ruhát kefélni, ablakot, tükröt tisztítani, gipszelni, gipszelt helyeket befesteni, poloskát irtani, tűzhelyen begyűjtani, kilincset tisztítani.

11. *Iparművész-próba.* Érteni kell háromhoz a következők közül: csipkehorgolás, harisnyakötés, lapos- és kereszthímzés, lombfűrészelés, faégetés, bársonyvasalás, intarzia, fafaragás, bőr- és fémdomborítás, slingelés, fehér- vagy géphímzés, gobelinhímzés, szőnyegcsomózás; lehetőleg önálló tervezéssel és a magyar ornamentika felhasználásával.

12. *Kertimunka-próba.* Tudni kell: ásni, kapálni, gyümölcsöt és főzeléket szedni, palántát ültetni, ojtani, fákat nyesni, gyomlálni, hernyózni, csokrot, koszorút kötni, öntözni.

13. *Konyhás-próba.* Tudni kell: fát vágni, konyhasátort és minden fajta cserkész-konyhát berendezni, a szokásos tűzhelyet elkészíteni, tüzet ápolni, mosogatni, mosni, főzésnél segíteni, (zöldséget, krumplit, húst tisztítani stb.), smirglizni, ételeket tálalni, elrakni, (tudni kell, mit szabad eltenni, mit nem, mi romlik, penészesedik, kukacosodik; mitől? hogy lehet ezen segíteni? – hogy kell ételt pakolni?)

14. *Szakács-próba.* Tudni kell készíteni a következő ételeket: 1. Pörkölt és gulyások. 2. Levesek: maggi-, hús-, rántott-, krumpli-, meggy-, zöldbab-, borsó- és szárazbableves. 3. Főzelékek: friss- és szárazbab, borsó, lencse, tök, kelkáposzta, karalábé, paradicsomos és savanyú krumpli, káposzta, sóska, spenót. 4. Húsok: disznó- és borjúszelet, baromfi, paprikás szelet, felsál, vesepecsenye, rostélyos, levesthús, oldalas, hurka, kolbász, szafaládé, virsli, konzerv. 5. Tojásételek: lágy-, kemény- és sülttojás, rántotta, lerakott tojás. 6. Burgonya: főzve, sültve, héjastól, karikában, garnirungnak. 7. Mellékételek: fejes saláta ecetben, rizs, tejberizs, tarhonya. 8. Tudni kell tésztát gyúrni, tésztát, makarónit kifőzni, tejet forralni, zsírt kiolvasztani. 9. Főzést dirigálni. E próbát csak az teheti le, aki már letette a konyhas-próbát és a bevásárló próbának az élelmi- és konyhaszerekre vonatkozó részét.

15. *Tornász-próba.* Részletes előírás a vezetőtisztnél.

16. *Atletikai próba.* Részletes előírás a vezetőtisztnél.

17. *Pesti útmutató-próba.* Pest bármely helyére el kell tudni vezetni. Fejből kell tudni az összes múzeumokat, könyvtárakat, minisztériumokat, fürdőket, fontosabb látványosságokat, a legtöbb villamosszámot (zsebében meglegyen valamennyi). Tudni kell kezelni a telefonkönyvet, a lakás- és címjegyzéket. Ismerni kell a színházakat, a fontos középületeket, kiránduló helyeket, kórházakat, a beléptidőket és hogy hol mit lehet látni. Noteszébe legyen fölírva „a napirend”. Németül tudja magát megértetni.

18. *Földmunkás-próba.* Tudni kell szemetes gödröt, tűzhelyet, latrinát készíteni (a farésszel együtt), sátozt verni, patakot és kutat tisztítani, talajt egyengetni, zászlórúdat felállítani, lépcsőt vágni, fadereket kiásni, fekvőhelyet készíteni, asztalt, padot megtámasztani.

19. *Térképes-próba.* Ismerni kell az összes térképjeleket. Tudni kell térképet rajzolni, a térkép után gyorsan és biztosan eligazodni, morsézni (24 betűt percenként), ismerni a kar- és botjeleket (Papp-féle káté).

20. *Betegápolási próba.* Az igazi segítség és vigasztalásra alkalmas lelkülettel kell bírni. Nem szabad félni a vértől, sem undorodni semmitől. Ismerni kell az egészségügy alapjait. Tudni kell beteget kiszolgálni, szórakoztatni, limonádét, kávét, teát, kakaót készíteni, etetni, beteget ágyból le- és ágyba fölsegíteni, lázt mérni, borogatást készíteni, az orvos rendeleteit pontosan betartani.

21. *Mentő-próba.* A letett I. osztályú próbán kívül oly gyakorlat kell hozzá, melyet az egészségügyi biztos elégnak tart. E próbát csak az teheti le, aki a betegápoló próbát már letette.

22. *Céllövő-próba.* Tudni kell távolságot becsülni 2000 lépésig legfőbb 12% tévedéssel. Szabad kézből 100 lépésről leadott 4 lövés közül 3-mal egy 15 cm, 200 lépésről pedig egy 30 cm átmérőjű körfelületbe találni, a fegyvert szétszedni, összerakni és szerkezetét megmagyarázni.

18. Próbatétel és ismétlés

A jelölt- és a II. osztályú próbát a kiképzőtiszt előtt kell letenni. A vizsgák letételét a segédtsízt a nyilvántartásba és a csapatnaplóba, a kiképzőtiszt az őrsi naplóba és a fiúk cserkésznoteszébe jegyzi be. A jelöltek a jelvényt a fogadalomtételkor kapják meg. Az I. osztályú és a különpróbákat valamelyik tiszt előtt kell letenni. Minden próbára a vezetőtiszténél kell jelentkezni. A jelvényt a legközelebbi csapatösszejövetelkor adja át a parancsnok. A jelöltpróbát a felvételtől számított egy hónap, a II. osztályú próbát ettől számított 3 hónap alatt kell letenni; az I. osztályú próba letétele a felvételtől számított egy év alatt ajánlatos, 2 éven belül kötelező.

Az egyszer letett próba anyagát mindig tudni kell; azért a csapattanács a szükség szerint ismétléseket és kikérdezéseket rendel el. Akinél hiányok vannak, és azokat az esetről-esetre megállapított idő alatt nem pótolja, a megfelelő jelvényt köteles a segédtsíznek átadni, esetleg a [„pihenő állományba”](#) vonulni.

19. A cserkészruha

A cserkészruha részei: cserkészkalap, ing, nyakkendő, bot, síp. A nyakkendő négyszögletes, zöld, matrómódra kell megkötni. A síp bármilyen lehet; zsinórja zöld, tiszteké fehér. A tisztek rövid, kampós, a fiúk hosszú egyenes botot hordanak.

A ruha többi része (nadrág, cipő, gallér stb.) nincs szorosan előírva. Aki cserkészruhát vesz vagy csináltat, annak zöldesszürke térdnadrág, 4 zsebbel és övvel ellátott kabát a legajánlatosabb. Cserkészcélokra egyszínű, sötétebb erős nadrág és kabát való. A cipő fűzős legyen. A lábszárvédő ne legyen feltűnő színű vagy tarka. Rövid harisnyában kirándulni a szúnyogok és a szúrós növények miatt nem ajánlatos. A lóden-gallér job, mint a tavaszi kabát vagy a gumi-köpenyeg. Hideg időben szvetter ajánlatos; ha ez nincs, akkor két ing, esetleg az ing alatt trikó.

A cserkészruhát csak kiránduláson, táborozáson stb. szabad viselni, vagy ha külön meg van engedve (pl. egyes szolgálatok, megbízások). Idegen csapat kirándulásán csak külön parancsnoki engedéllyel szabad cserkészruhában résztvenni.

Az utcán főlegesen nem szabad cserkészruhában járni, vagy éppen bámészkodni, ácsorogni vagy játszani. Aki más cserkésszel találkozik, (ha csak nem világosan jóval fiatalabbak, előre köszön neki. Másnak köszöntését azonnal és szívesen viszonzni kell.

20. Fölszerelés

Mindenkinek van: evőcsajkája, evőeszköze, szalvétája, törölrühája, kése, ivópohara, kulacsa, notesze, ceruzája, cipőfűzője, spárgája, hátizsákja vagy oldalzsákja. Alumínium gyorsfőző általában fölösleges. Aki vesz, két csajkával és fődővel vegye. Csajkának legjobban megfelel a zománcozott katona-csajka. Ezt könnyebb tisztán tartani, mint az alumíniumot. A kanál és villa lehetőleg alumínium és összezsukható legyen, külön evőkés fölösleges. Az ivópohár lapos alumínium. A kulacs alumínium, karabinnal, vagy, ami jobb, vállszíjjal. A kést lehessen övre akasztani. Mindenkinek van egy sárga és egy piros kb. 1 ujjnyi széles és 25–30 cm hosszú szalagja 1 biztosítótűvel az ingzsebben. Ez a játéknál a jobb karra tűzve a pártok megkülönböztetésére szolgál. Ha valaki az említett tárgyakon kívül mást is óhajt beszerezni, a műszaki biztostól kérjen esetenként tanácsot és ahhoz igazodjék.

Mindig az időnek megfelelően kell öltözködni. Nyári kirándulásra is kell hozni lóden-gallért (vagy kabátot), hűvösebb időben még kis kabátot, télen szvettet vagy két inget. A gallért a hátizsákon alul a szíjakon kell hordani; ha nagyon hosszú, előbb kétrét hajtva. Botot csak akkor kell vinni kirándulásra (mindig jobb kézben, hegyivel lefelé), ha parancs van rá. A kulacs, ha üres, a hátizsákra akasztva vagy a vállszíjon baloldalt függ, egyébként a hátizsákban a helye. Ha teljesen üres, akkor nem szabad bedugni, mert különben megdohosodik. A kés a jobboldali karabinon lóg. A pohár a hátizsák zsebében, vagy a bal nadrágzsebben. Igazolvány és notesz az ingzsebben vagy a kabát belső zsebében, az evőcsajka, kanál, villa, szalvéta és törölrüha együttvéve külön zacskóban a hátizsákban hordandó. Élelmiszereket úgy kell csomagolni, hogy sem egymásban, sem más fölszerelésben .kárt ne tegyenek, üvegbe, papírdobozba pakolni nem szabad. Az élelmiszerek külön zacskóban legyenek. A hátizsákot úgy kell megtölteni, hogy a hátat ne nyomja. Ruhát és fehérneműt úgy kell a zsákba rakni, hogy az simuljon a háthoz. A fehérnemű és a szennyes is külön zacskóban tartandó. Ha a hátizsák nagyon tele van, akkor az evőcsajkát a füleinél fogva külön kell felszíjazni. Cipő, ha vinni kell, külön zacskóban legyen. A hátizsákban azok a dolgok legyenek fölül, amikre hamarabb vagy gyakrabban van szükség.

Ha a hirdetőtáblán a hirdetésben az áll, hogy: „*felszerelés nélkül*”, ez azt jelenti, hogy cserkészruhában, az időnek megfelelően öltözködve, de bot és minden más nélkül kell megjelenni. Kést, poharat, sípot azonban kell hozni. Ha „*egynapos kirándulás, közös főzés nincs*” van jelezve, akkor: tűzóra, ebéd és uzsonnából álló ételmet kell hozni, azonkívül az esetleges (a hirdetésben jelzett) villamos és hídpénzt. „*Egynapos kirándulás főzéssel*” azt jelenti, hogy tűzórait, uzsonnát, csajkát és evőeszközt kell hozni, azonkívül a közös költségből az egy személyre eső részt megfizetni. Nagyobb vagy szokatlanabb körülmények közt teendő kirándulások előtt részletes hirdetés olvasható.

A csapatfölszerelés közös tulajdon, arra tehát a cserkész nagyon vigyáz, akár őrzésre, akár használatra van rábízva. A csapatfölszereléshez vagy a cserkészszekrényekhez nyúlni a raktároson kívül csak tiszteknek szabad. Kirándulás előtt a raktáros adja ki a fölszerelést, utána annak kell beszolgáltatni. Kiki felelős a rábízott holmiért. Csapatfölszerelési tárgyat otthon tartani, privát fölszerelési tárgyat cserkészszekrénybe tenni nem szabad. A csapat ingó vagyonának lajstroma a szekrények belső felén függ; de a raktárosoknál és a vezetőtisztnél is megtekinthető. E szereket épp úgy, mint a csapat könyveit, térképeket stb. egyes cserkész is használhatja, ha térítvényt ad róla a raktárosnak.

21. Jelvények

A cserkészjelvényt mindig viselni kell. Civilben a bal kabáthajtókán, egyenruhában a bal ingzseb fölött. A tisztek cserkészjelvénye zöld, zománcozott. A II. osztályú jelvényt a balkarra kell varrni, a váll és könyök közé, az I. osztályú jelvényt a II. osztályú fölé. A különpróbák jelvényei a jobb karon vannak. A parancsnok külön jelvényt nem hord. A tisztek jelvénye két (diáktiszteknél egy) vízszintes, 1 cm széles, 10 cm hosszú, sárga vagy zöld szalag a jobb karon. Őrsvezetők az I. osztályú jelvény fölött viselnek két 1 cm széles és 12 cm hosszú piros éket, segédőrsvezetők egyet. A kabáton a jelvények elhelyezése ugyanez. A kalapon elől mindenki a piarista jelvényt viseli (piarista címer). Cserkészruhán a cserkészjelvényeken kívül más jelvényt viselni nem szabad. Az összes jelvények a csapat tulajdonai, az egyes cserkészek csak használatra kapják.

22. Élelmiszerek

A kirándulásra való ételmet a következőkből kell választani:

Tízórai: otthon megkent vajas- vagy lipthói-túrós kenyér, kettő egymásnak fordítva (esetleg közte szardellapaszta, sonka, szalámi). Zöldpaprika, retek. A tízórait legjobb a hátizsák-zsebben hordani.

Ebéd: Maggi-leves vagy húskivonat, kenyér, szardínia, szalonna, füstölt kolbász vagy hús; fölvágott, szafaládé, virsli (egy napnál tovább nem áll el). Kemény tojás. Sajt (vizes ruhába tekerve soká friss marad). Konzervhús és főzelék. Otthon elkészített és a csajkában kihűlni és így megmerevedni hagyott sűrű pörkölt, tokány, tejbefőtt dara vagy rizskása. Egy szelet csokoládé vagy néhány kockacukor. Egyszerű, nem törekeny sütemény. (Nem cukrászsütemény.)

Uzsonna: szalámi, sonka, sajt kenyérrel, tartós kemény gyümölcs (alma, körte), vagy az, ami tízóraira. Hideg időben lehet délben vagy uzsonnára teát főzni. Kulacsban kávé, tejet hozni nem szabad, mert utána nem lehet tisztára öblíteni. Lehet hozni hideg kész teát, vagy limonádét (melegben). Itt meg nem nevezett ennivalót nem ajánlatos hozni. Az őrsvezetőnek joga van elindulás előtt a zsákba betekinteni.

23. Jelek

1. Sípjelek

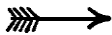
1.	Állj: (. –)
2.	Indulj: (.)
3.	Ide hozzám!: (..)
4.	Jövök: (. – – –)
5.	Siess: (. . .) A menetet, futást, öltözési stb. gyorsítani kell.
6.	Lassan: (– – –) A menetet, futást, lopódzást lassítani kell. Annyit is jelent, mint „óvatosan”.
7.	Piarista gyülekező: a sip egyik nyílását felváltva gyorsan befogjuk és eleresztjük. Mindenki a sípolóhoz fut.
8.	Vigyázz!: (–) Mindenki megáll és a sípoló felé néz. Beszélni, mozogni nem szabad.
9.	Őrsvezetők ide! (. . –) Sípjelet csak őrsvezető vagy tiszt adhat. Más csak akkor, ha megbízása van. Aki nagy bajban, életveszélyben van, az a
10.	vészjelet <i>adja</i> le: S O S: . . . – – – . . . stb. Ilyenkor a tábor őrségét leszámítva, mindenki félbeszakítja munkáját és a sípolóhoz fut.
11.	Őrsi jel: az egyes őrsök maguk állapítják meg és bevezetik a naplóba.

2. Kürtjelek

Trombitálni csak a trombitásnak szabad és csak tiszt parancsra. Az egyes kürtjeleket a kiképző tiszttől kell megtanulni.

3. Cserkészjelek

E jelek az út mellett jobbra írandók.

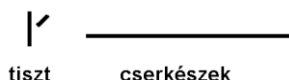
	Erre vezet a helyes út
	Levél elrejtve 3 lépésnyire ebben az irányban
	Rossz irány
	Haza (a táborba) mentem
	Bujj el itt az út mentén
	Várj itt ezen a helyen
	Menj haza (a táborba)

Ha a nyíl mellett szám van, ez azt jelenti, hogy a levél annyi lépésnyire van a nyíl irányában.

A cserkészjel mellett jelezni kell, hogy ki írta fel: Csapat jele (B. K. G.) + a felíró száma. Elolvasás után a jel letörölendő!

24. Vezényszavak

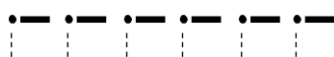
1. „*Sorakozó*”: A tisztt vagy őrsvezető ferdén feltartja egyik karját. A föltartott kéz irányába kell fölállni.

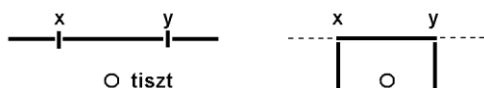
2. „*Őrsökbe felállni*”: Az őrsvezetők a tiszttől 10-15 lépésre, egymástól 8-10 lépésre, háttal a tisztnak, fölállnak és jobb kezüket vagy az őrsi zászlót föltartják. Az őrs tagjai az őrsvezetővel szemben őrsi sorrendben állnak fel. Mikor az őrs rendben van, az őrsvezető megfordul, előlép, tiszteleg és halkán jelentést tesz.

3. „*Őrsök negyed fordulattal (jobbra vagy balra) egy sorba fejlődj*”: Az őrsvezető helyén marad, a fiúk az adott irányban az őrsvezető **mellé** lépnek.

4. Akár ebből, akár a „sorakozó”-ból úgy lesz „*négyszög*”, hogy „*sarok x és y – négyzetbe fejlődj*” vezényszóra x és y (valamint a közöttük levők) helyben maradnak, a két szárny pedig a tisztt felé hajlik be.

5. „*Rendekbe jobbra fejlődj*”. A vezényszót sorakozás vagy őrsökbe felállás előzi meg. Minden második az előtte álló jobb oldalára lép.

6. „*Tisztelegj*”. Vigyázz-állásban nagy tisztelgés.

25. Kirándulás

A *menetelés* lehetőleg mindig rendekben (kettes sorban) történik. Szűk helyen vagy embertömegen keresztül egyes sorban. A menetformát a tiszt vagy a sorrendben első őr határozza meg. Az őrvezető elől maga megy. Ha helyét elhagyja, a zászlót a mögötte levő segédőrvezetőnek adja. Egyszerre lépni csak trombitaszóra vagy külön vezényszóra kell. A csapat végén menő két cserkész számontartja a hátramaradottakat. Menet közben szabad a szomszédal beszélni, de a sort elhagyni nem (csak fontos ok miatt). Aki kiáll, jelenti előbb szomszédjának és az őrvezetőnek. A menet mindig az út bal oldalán halad; városban, ha van hely, a járdán, ha nincs, a kocsíúton. Szembejövőknak balra, előttünk haladóknak jobbra kell kitérni.

Megállást a tiszt vezényel. Ilyenkor meg lehet igazítani a fölszerelést, cipőt stb. Kipakolni nem szabad.

Pihenőnél a fiúk sorban lerakják fölszerelésüket az őrvezetőtől kijelölt helyre és leülnek. Hátizsákot kibontani, inni, enni csak külön engedélyre szabad. Bármely pillanatban készen kell állani az indulásra.

Letáborozás-nál a csapat hosszabb időt tölt egy helyen, tehát ki lehet bontani a hátizsákot és nagyobb kényelembe helyezkedni. Rögtön kihirdetik a tábor határát, amelyet engedély nélkül elhagyni nem szabad. Megássák a szemetesgödröt (szemetet, papírt csak ebbe szabad dobni!). Tűzet gyújtani (még gyorsfőzőbe is!) csak külön engedélyre szabad. Ha latrina nincs, az excrementum félreeső helyen elásandó. A vizesvödröt árnyékban, környékét tisztán kell tartani. A vödörből meríteni csakis erre a célra a vödör mellé akasztott merítő edénnyel szabad, (de ebből inni nem!) Kulacsot, ivóedényt kölcsön adni nem ajánlatos.

Utazásnál (vasúton, villamoson) beszállás előtt a botokat őrönkint összegyűjtik, és a segédőrvezető viszi be egyszerre és valamelyik sarokban vagy a perrenon állítja fel. A felszállás gyorsan, csendben és rendben történik. Elsőnek az őrvezető száll föl, aki a kocsiban rögtön kijelöli az őr tagjainak helyét. A málhát a pad alatt vagy a csomagtartóban kell elhelyezni. A közös nagyobb málhát utoljára viszi be 2-3 cserkész, ezek holmiját más vitte be előre. Kiszállásnál elsőnek adják ki a közös pakkot, utolsónak száll le az őrvezető. Az utoljára leszálló (rendesen tiszt) előbb végignézi a kocsit, nem maradt-e valami bent.

26. Felfüggesztés, kilépés, felmentés, újra való felvétel

Aki évközben megbukik, rovót kap, vagy viselkedésével ad rá okot, ideiglenesen felfüggeszthető, és mindaddig, míg a hibát jóvá nem teszi, *pihenő állományba* kerül. Míg ebben van, kiránduláson, őrsi órán, szolgálaton részt nem vehet, de a cserkésztvörvénynek és a kis káté szabályainak köteles engedelmeskedni. Csapatösszejöveteleken való megjelenésre engedélyt kérhet a parancsnoktól.

Ha valaki érzi, hogy a cserkész-kötelességek teljesítésére gyenge, vagy cserkész-kötelességei miatt nem tudná teljesíteni egyéb kötelességeit, kérheti a parancsnoktól a csapatból való végleges elbocsátását vagy a *pihenő állományba* helyezését. A kilépett cserkész köteles igazolványát, kátéját, jelvényeit, valamint kalapját, botját és nyakkendőjét a vezetőtisztnek beszolgáltatni; az utóbbiakért, ha jó állapotban vannak, a pénztárnok 1/2-1/8 árt fizet. Kilépésről vagy hosszabb felmentésről a szülő írásban értesítendő.

Az önként kilépett vagy felmentett cserkész indokolt esetben *újra felvehető*. Az illető jelentkezik a parancsnoknál. Ha ez fölvehetőnek találja, intézkedik a beosztásáról A jelölt- és a II. osztályú próbát köteles újra letenni. Esetleges régebbi rangját elvesztette.

27. Becsületbírótság

Aki nyilvános becsületbevágó dolgot követett el, annak kötelessége a vezetőtisztnél vagy a parancsnoknál négy szemközt előadni az esetet, és kijelenteni, hogy milyen elégtételt vállal, vagy milyen büntetést kér. Ha ezt kiállotta, becsülete újra szeplőtelen, és erről a parancsnokság értesíti a csapatot.

Azoknak, akik látták az esetet, az a kötelességük, hogy a bizalmi férfit értesítsék, másnak pedig ne mondják el az esetet. A bizalmi férfi kötelessége figyelmeztetni az illetőt, az esetről pedig írásban és szóban jelentést tenni a parancsnoknak vagy a vezetőtisztnak. Ez a jelentéstétel főleg ott, ahol csapatban vagyunk, őrsi órákon, kirándulásokon és csapatösszejöveteleken. Elsősorban ott kötelességük ez a bizalmi férfiakkal, ahol a csapatnak csak egy töredéke van együtt, pl.: szolgálatban, valamelyes megbízás elvégzésénél, az utcán, illetőleg elsősorban az iskolai- és osztályéletben.

A tulajdonképpeni becsületbírótság csak akkor alakul meg, ha a bűnös nem önként jelentkezett büntetésért. Tagjai tisztek, őrvezetők és idősebb fiúk, kiket esetről-esetre a parancsnok küld ki. Áll: az elnökből, aki egyúttal vádló, a védőből és még egy – három tagból. A tagok tehetnek kérdéseket, majd tanácskoznak és egyező véleményüket, illetve ítéletüket a parancsnok elé terjesztik. A tárgyalásról jegyzőkönyvet vesznek föl, és erről kivonatban értesítik a szülőket, valamint a csapatot is. A csapatból kizárt cserkész minden cserkészholmiját ([lásd 35. o.](#)) visszaadja, de anyagi kárpótlást nem követelhet.